

Délvidék

Bácskai Napszó
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MEGJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben házhoz hordva	
egész évre	32,-
fél évre	18,-
negyed évre	8,-
Vidékre postán küldve	
egész évre	32,-
fél évre	18,-
negyed évre	8,-

Elő a hazaárulókkal!

Még mindig a sötétségben bujkálnak s úgy látszik, azt remélik, hogy a sötétben elbujva, ismeretlenül gyujtogathatják a magyar állam épületét mindaddig, míg csak elthatalatlanul ki nem tör a pusztító tűzvész, melynek rémes világosságában szeretnének bemutatkozni a szörnyűködő magyar nemzet előtt.

A bolsevikiek kegyetlen uralma alatt vérző Oroszországból átszökő gonosz áramlat titkos ügynökei ők, akik hirtelen meglepetés elé akarják állítani a mi országunkat s az ősi törvények és intézmények romjain örjögve szeretnének diktálni a rettegéstől megdermedt polgárságnak.

Alattomos bujtogatók, sötétség lovagjai! A nemzet haragjának villámai keresnek benneteket s az ítéletet hordó villámok tüzes szemei megtalálnak benneteket sötét odutokban, fekete lepleitek alatt is.

Hiába toljátok magatokat magatok előtt a főváros szociáldemokrata munkásságának százezer főből álló tömegét! Rájuk nem haragszik a nemzet, csak józanabb gondolkodásra inti őket, mert tudja mindenki, hogy a béke reményeit, a monarchia tekintélyét aláásó sztrájk gondolata nem a munkásság fejéből pattant ki. Egyszerű emberek ők, akik a külpolitikához annyit értenek, mint a többi „politikus csizmadia”. Ezek a munkások boszúból, megrészegedve tudnak ablakokat beverni, házakat felgyújtani, de nem gondolnak egy egész ország felgyújtására. Erre csak nagy gonosztevők vállalkoznak, azok is csak elbujva, a sötétségben lappangva.

Nemcsak a külügyminiszter, hanem az országnak minden gondolkozó, józan polgára kimondta már az elmarasztaló ítéletet s közös az a meggyőződés, hogy minden belső zavargás, mozga-

lom, kiváltképpen pedig a sztrájk egyenes és elvitathatatlan hazaárulás a mostani körülmények között.

A szociáldemokratapárt vezetősége a munkásmozgalom elejétől fogva mosta a kezét, ártatlanságát hangoztatta s elhárított magáról minden felelősséget. Mi nem fizetjük vissza nekik azt a sok durva támadást, ráfogást és vádaskodást, amelyben a katolikus mozgalmakat mindig részesítették s a papot mindig pellengére állították, ha a vezetésük alatt álló egyesületek, szövetkezetek tagjai valami vélt vagy igazi kihágást követtek el.

Nem dobunk követ rájuk! Követjük a sajtó többi orgánumait s készségesen különbséget teszünk a szociáldemokrata párt tagjainak és a pártvezetőségnek tettei között.

De most már elő a rókákkal! Napfényre kell huzni a hazaárulókat, akik a pártvezetőség háta mögött fellázították a szervezett munkásságot!

Lehetetlen, hogy a különben jószimatu fővárosi politikai rendőrség ne tudna a lázítóknak nyomára akadni. Már sok nap telt el a sztrájk óta s az igazi bűnösök névsorát még mindig nem ismerjük, pedig ha a hatóság titokban tartja is azt, amit megtudott, a szociáldemokrata párt vezetőségének érdekében áll az, hogy az igazi bűnösöket az egész ország megismerje.

Ha csak önmagukat mosásák, a titkos aknaásókat pedig eltitkolják, azt kell hinnünk, hogy mégis csak jóbarátaik voltak azok, ha nem is egyenesen közülük, a kebelökből valók.

Van még a fővárosban egy radikális harsónajú politikai társaság, amely mindig serény ujjakkal keverte a szociáldemokratákkal a kártyát. Nekik a 48-ból is csak a forradalmi is kellett mindig,

Mi nem nézzük, mások se nézzék, hogy annak a gyanus radikális politikai társaságnak élén történelmi nevű egyének állanak. Azt se respektálják, hogy tagjai között vezető egyéniségek vannak! Ha ők a bűnösök — pedig

a gyanu igen nagy — akkor rájuk kell nehezednie a törvény súlyos kezének, mert inkább pusztuljon néhány gyujtogató, minthogy a tűzvész belekapjon az állam épületének ereszébe.

R.

Tárgyalások Berlinben.

Bécs, febr. 5. Mint Berlinből telefonozták, a német-magyar-osztrák tárgyalások nem csupán élelmezési ügyekre vonatkoznak, hanem szóvá teszik a bresztlitovszki tárgyalásokkal és az ukrán békekötéssel összefüggő problémákat is.

Szétbomlóban a moldvai orosz front.

Bécs, febr. 5. Rotterdamból táviratozzák: A Reuter-iroda közlése szerint Jassyból érkezett hivatalos jelentések hírül hozzák, hogy a román hadsereg legnagyobb része február 2-ai óta harcban áll az oroszokkal és ezeket lefegyverezte. A moldvai orosz front egyre nagyobb mértékben szétbomlik; az oroszok tömegesen dezertálnak. Az oroszoknak Galac ellen irányult támadása alkalmával a 9. orosz hadosztályt lefegyverezték. Egyes orosz csapatrészek a németek futóárkaiba menekültek. Az új besszarábiai köztársaságot a felbomlott csapatok annyira elárasztják, hogy a besszarábiai kormány kénytelen volt segítségért a román kormányhoz fordulni. Maximalista bandák Besszarábiában lefoglaltak nagy élelemraktárakat, valamint a csapatok számára küldött élelmiszervonatokat. A román csapatok és a bolsevikiek között egészen a Dnyeszter partjáig heves harcok folynak.

A német nagyvezérkar mai jelentése.

A tengerparttól Lysig tűzérési harc, amely este egy angol előretörés kivédése alkalmával a Boesinghe—Staden vasut mentén, valamint Paschendale és Becelaere között jelentékenyen fokozódott. A Lystól délre, a Labassee csatornánál és a Scarpe mentén időnként szintén feléledt a tűzérési tevékenység. Armentierestől délre és Garaincourt-nál sikeres felderítések alkalmával néhány angolt elfogtunk.

Beaumonttól délre badeni rohamcsapatok mélyen benyomultak a francia állásokba, nagy veszteséget okoztak az ellenségnek és 33 fogollyal és több géppuskával tértek vissza. Ludendorff, első főszállásmester.

Vezérkarunk mai jelentése.

Nincs különös esemény.

A vezérkar főnöke.

Német tengeralattjáró sikere.

Berlin, febr. 5. Egy német tengeralattjáró tegnap a csatornában elstüllesztett két vitvrlást és négy angol halászhajót mintegy 20.000 bruttótonna tartalommal. Mikor az ellenséges hajók rátámadtak kivágta magát és elment.

Petróleum érkezett.

Végre megkönyörült a közélet-miniszter Szabadkán és nagyobb mennyiségű petróleumot utalt ki. Szabadkán mindenki tudta, hogy nagy a petróleum szükség, különösen a tanyákon, ahol mint egyetlen világító eszköz szerepel. A nagy szükségre való tekintettel néha horribilis értékeket adtak a szállásiak egy liter petróleumért. Nem egy esőt volt, hogy egy liter petróleum fejében száz tojást is adtak, ami bizony nagyon nagy ár!

Most, mint értesülünk, a közélet-miniszter 150 métermáza petróleumot utalt ki. A kiosztást majd részletesen ismertetni fogjuk.

A tekintélyes petróleum mennyiség egy időre megszabadítja a várost a petróleumszükségtől.

Orosz foglyok

éjjeli rablótámadása.

Az éjjel a Szegedi uti fogolytáborból hét-nyolc orosz fogoly a 4-es honvéd huszárlaktanyán tul levő Krnyájszki Uros féle vendéglőbe rablási szándékkal betörték. Az orosz foglyok betörési szándékát Krnyájszkiék hamarosan észrevették és igyekeztek a háztól távol tartani az erőszakos foglyokat.

Éjtél este néhány perccel Krnyájszki Dániel 21 éves fiatalember vette észre, hogy a korena ajtaját husángokkal döngetik. Apját és anyját hamarosan fölébresztette, hogy figyelmeztesse őket a veszélyes támadásra. Ezután a fiatalember az udvarra rohant hogy elállja a fenyegető muszkák utját. Eppen abban a pillanatban érkezett meg, mikor a foglyoknak sikerült az utcaajtót kifeszíteniük. Itt sörösvég-záporral fogadta őket és sikerült távol tartania a megveszedett muszka hadat, melynek bátorságáról csak most győződött meg, habár húzamosabb időt töltött a fronton.

A harc, mely a puskaropogta írásig fajult, másfél óráig tartott. Krnyájszkiék szorongatott helyzetben két szolgálatból hazatérő vasutas megjelenése változtatott. A két vasutas megjelenése az orosz foglyokat megfutamította úgy, hogy az elmúlt éjjel nem is tértek vissza.

Imádkozzatok!

Imádkozzatok! — ezt írom néktek —
E bős osatáknak előestélyén.
Imát mondj n édes ajkatok, mert
Véres alkonyat ül az ég peremén.

Holnap ha táru az ágyuk torka
S vad bőgéssel ontják majd a halált,
Véresermelyek fakadnak odaát
S pirosra festik az Isonzó habját.

Gránát tépi, szaggatja a fákot,
Égő máglyává lesz a tulsó hegy...
Imádkozzatok! — ezt írom néktek —
Ha majd apátok ott rohamra megy.

Véres sárban megyünk majd előre,
Fehér felhőkben halál hull reánk...
Úttalan utakon... Szaggatott sziklák...
Szerte heverő tépett katonák...

Baka sorsa engem is elérhet
S vérezve szívem végső faldobog...
Összebuja síró anyikával,
Mondjon imát értem édes ajkatok!
Olasz front. Kemény Simon.

Nagy a riadalom.

Nagyon helyes nyomon jár a Központi Sajtóvállalat r-t. Onnan tudjuk ezt, mert a kereszténységet szívből gyűlölő hecelapok máris tele tudóval fujják ellene a vésskürtöt.

„A Nap”, a „Déli Hírlap”, a „Budapest” és a „Népszava” egymásután rostottak neki a vállalkozásnak.

„A Nap” azt „megdöbentőnek” és „fölháborítónak” találja és azai fenyegetődik, hogy akik Magyarországon keresztény lapot akarnak „gründolni”, azokat „elfogja söpörni” a — „nemzet”. Pompás! A nemzet! Melyik nemzet?

Azért is tanulságos ez a „felhőberedés”, mert „a sajtó” semmit, éppenséggel semmi foghatót sem tud felhozni az új keresztény sajtókezdeményezés ellen. Csak azt, mert keresztény s azért rossz azért üldözönd.

Egyszer ráfogja, hogy munkapárti trükk az egész, egyszer meg hogy ellenkezőleg: esupa Wekerle-párti főispán van benne. Hogy népszerűtlenné tegye a mozgalmat iparkodik rásütni a bélyegeket.

Nők a hadsereg szolgálatában.

— Teljes ellátás, lakás és ruha. —

A nőknek a hadsereg szolgálataiban való alkalmazásáról a legellenetesebb hírek követik egymást. Nemrégben még azt a hírt terjesztették — állítólag beavatott forrásból — hogy a katonai irodákban elbocsátják a női alkalmazottakat, most pedig azt jelentik Budapestől, hogy a hadügyi kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a tábort hadseregben női munkásokat fog alkalmazni.

Az erre irányuló előmunkálatakat már megkezdtek s mintegy 20 ezer nőt fognak alkalmazni, kiket 4 kategóriába osztanak.

hogy papok, jessuiták csinálják, sőt meg tessik azt egyenesen. „Bangha páter művének. „Bangha páter lapot gründol”, írja, s úgy hiszi, hogy el tudja fogadtatni naiv olvasóival azt a betör és gyermekek fölvetést, hogy kemoly nagysúlyu, országos tekintélyű emberek csak úgy befogatják magukat valaki által s pusztá cégerként adják oda a nevüket a „sötétlelő”, „nyughatatlan”, „felekezeti izgatást kívánó”, „cépbu-tító” Bangha páternek.

annyi bolondgomba után az ember csak a fejéhez szeretne kapni: Uristen, hát ennyire buták vagyunk már mi keresztény magyarok, hogy a mi országunkban neveletlen és gyűlölködő sajtókulik ily hangon mernek írni egy keresztény papról, csak azért, mert mert lelkes és buzgó keresztény pap?

A „magyar” (?) sajtó szemérmetlen nyelvtöretésére csak egy lehet a keresztény magyar ember válasza; fogjunk össze és három hét alatt jgyezzük le a keresztény sajtórészvények 3 millióját.

Közönséges elemek a színházban.

— Türetetlenné kezd válni a neveletlenség. —

Egy kicsit „erős” címet adunk ennek az írásnak, miker „közönséges elemeket” írunk, de aki többször jár a szabadkai színházba — ha komoly ember, méltán felbosszantja az a neveletlenség, melyet a közönségnek az a nagyrésze tanusít, akik a műveltség híján is előkelőbb helyre, a földszintre tolakodnak, pedig karzaton volna a helyük.

Igazán nem színházba való közönség az, amelyik, annak ellenére, hogy minden színlepon olvasható az a kérelem, hogy a közönség pontosan fél 8 kor legyen a színházban, mert pontosan kezdik az előadásokat, — mégis napról napra negyedórát, sőt még többet is késik, valószínűen hetykeségből és műveletlenségből, hogy ő most megmutatja, hogy azért is fölkel helyéből 5-6-7 embert és nagynehezen, lassan bevon-szolja magát a belső székre. Rettenetesen zavarja az ilyesmi a színészeket és a közönséget is, amely ilyenkor jóformán semmit sem hall a színészek beszédéből.

Hétfőn este például, a Oigánybáró előadásának megkezdése után egy negyedórával, tömegesen betóduló késői „publikum” olyan

zajt csinált, hogy a színészeknek meg kellett pár pillanatra szakítani az előadást.

De legszörb az, amit ez a kevésbé nevelt közönség az előadás végén csinál. Kivétel nélkül minden este tömegesen kelnek föl az utolsó előadás közepén a belső székeken ülők, nem azok akik ismerik a darab végét, hanem éppen azok, akik azt a szindarabot még sohasem látták, de nagyon divatosnak és uri dolognak találják, ha az előadás befejezése előtt távoznak és zavarják föl az előtűk levőket.

Tegnap este is az utolsó felvonásban, mikor a gróf és az egész család összejött, azok a sietők meg sem várták, míg ezek bele egyeztek a házasságba, — és már tódultak kifelé. És így — ezek nélkül történt az engedélyadás a házasságra. Pedig ezeknek a bölcseneknek a tanácsát is jó lett volna hozzá kikérni.

Kávéházakban kérje a

„Délvidék”-et.

Felrobbant égő viaszgyertya.

Fajesi Márton tataházi községi végrehajtó, ki a tiroli fronti fogolytáborba van beosztva, mint fogoly, rövid szabadságon lévén Tataháza, egy vastag viaszgyertyát hozott feleségének, ami ennek csaknem életébe került. A szerencsétlen asszony, míg a férje itthon volt, többször meggyújtotta a gyertyát, de csak rövid ideig égette azt, hogy annál tovább tartson ebben a szűkes gyertyavilágban.

Gyertyaszentelő ünnepe előtt este levélíráshoz készült az előszobának átalakított konyhában. Férjének akart írni. Meggyújtja a gyertyát s az asztalra állítja azt, miután vastagságánál fogva így is megállt gyertyatartó nélkül. Abban a pillanatban, amint az asztaltól elfordult, — ez volt a szerencséje, — hogy a háta mögött levő szekrényről levegye a tintát, egyszerre iszonyu durranás történik.

A gyertya szétrobbant s az asztalt mintegy ágyugolyó keresztül üti. Az asztalon levő terítő s a rajta fekvő néhány darab vasalt ruha foszlányokra szakadt; az edényes szekrény felbukott s a rajta levő edények apró cserepekben estek szét.

A konyhasajtó ablaküvegei szilánkokba hullanak a földre. Az asszonynak komolyabb baja nem történt, minthogy a jobb felén, — amint a gyertyától elfordult — a karján és a mellén megszámlálhatatlan apró égési sebek látszanak s valószínűleg a roppant légnyomástól mindkét szeme vérbe borult.

Hogy miféle robbanószer lehetett a gyertyában s hogyan kerülhetett az bele, azt majd a vizsgálat fogja kideríteni.

A község agilis jegyzője, ki rögtön értesítette a rémes esetről a rendőrvetést a két fegyveres katonával kik rekvirálás végett tartózkodnak Tataháza, azonnal a helyszínre sietett megduzni nem történt-e ezzel valami rablási merénylet is. Mindent megvizsgált; a látottakról jegyzőkönyvet vett fel s a rablási merényletet kizárt-nak találta.

A szerencsétlen asszonyt, kit a szomszédok elaléltan nagybátyjához vitték, csak másnap lehetett kihallgatni, aki az esetet úgy adta elő amint az fentebb le van írva.

Magyar nyulászó — osztrák kalap. A kalapgyártáshoz való nyulászórt a monarchiában nem nem készítik ki, hanem a nyersanyagot Németországba viszik és készen hozzák vissza — osztrák közvetítéssel. A behozottalal megbízott cég az importált anyagot úgy osztja el, hogy a magyar éppen csak úgy tessék-lássék juttat belőle. Az osztrák kalaposok eljárása nemcsak az ipart károsítja, hanem a kereskedelem ellen is irányul, mert az a bevalott célja, hogy az árak szabad alakulásának elejét vegye. Erre csak egy méltó válasz lehetséges, a bejött: ne adjunk se az osztrákoknak, se a németeknek nyers nyulászórt, hanem igyekezzünk itt-honn kikészíteni, ami nem túlságosan nehéz.

NAPI HIREK.

Jön a zimankó.

Hiába még csak február van. A természetet nem lehet megosolni. Januárban igen szép, gyönyörű tavasszi napok voltak. Sokan azt jósolták, hogy februárban már tavasz lesz az idén.

Ehelyett azonban megjötték újra a hidegek. A szételen szegények megint össze bujhatnak a fagyos kemence körül, és áldhatják a — hatóságot a háborúval együtt.

De nem csoda, ha rövid napok múltán megjön a zimankó; kitérték a béke lábát: nem jut el hozzánk. Haragszik a természet, nem engedi Isten, hogy az emberek boldogok legyenek, ha nem akarják egymást szeretni, ha nem akarják a békét. Fáznak, dideregjenek, szenvedjenek ha a jó: nem akarják!

— Csarsch Dezső meghalt Csarsch Dezső, az újvidéki kir. törvényszék elnöke, a belgrádi főkörmányzó-ság polgári igazságügyi osztályának vezetője Belgrádban az utcán összeesett és azonnal meghalt. A szerencsétlen véget ért, váratlanul elhalt törvényszéki elnök holttestét a család Belgrádból Pécsre szállítja, ahol a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra, a nyáron elhunyt édesanyja mellé.

— A vasutas nyugdíjasok részére árpakása, tarhonya, aszalt-szilva és dió, négy egymásután következő napon kerül legközelebb kiosztásra. A vonatkozó utalványokat az állomáson, Matuska főellenőr fogja kiadni. A jóléti bizottság rendelkezése szerint, az élelmezési utalványok kiadása, a Ny O. Sz. fiók irodájában a mai nappal be lett szüntetve.

— A katolikus színművészek budapesti „Magyar Széppélda” társulatának művészeti főnöksége Szabadka város területén kulturális adományok gyűjtésére egy hónapon át engedélyt nyert a polgármesteri hivatalban. Az engedélyt a főkapitány is láttamozta.

— Hidegek az iskolák. Panaszos levelet kaptunk ma. Arról panaszkodik egy fázó kereskedelmista, hogy a szabadkai felső ker. iskolában nagyon hideg van. Azal érvel, hogy a szénművelés elmult a meleg még sincs. Alapjában véve igazat kell neki adnunk, mert mi tagadás benne, hűvösek a kereskedelmi iskola terméi, de annak csak egy oka van, — nincs szén még a szénművelés dacára sem. A készletek oly csekélyek, hogy azokból rendszeresen fűteni nem igen lehet. Itt egyenlőre csak egy kis türelmet segít.

— A feministák felolvasása. A Feministák Egyesületének szabadkai csoportja folyó hó 9 én délután 5 órakor felolvasást tart. A felolvasás tárgya az „Anyaság és feminizmus” lesz. A felolvasást nagysármási Szirmay Oszkáné, az orsz. anya és gyermekvédelmi akeió megalapítója.

— Leszállítják a liszt és kenyéradagokat. A most folyó rekvizitációk huzódás: folytán a közélet-miniszter elhatározta a liszt és kenyéradagok ideiglenes leszállítását. Alkalmasint még e hét folyamán megjelenik az erre vonatkozó rendelet. Állítólag a ne-

héz munkát végzők adagját csak egészen minimális mennyiséggel szállítják le.

— Halad a városi cipőkészítő üzlet ügye. A tanács ama terve, hogy egy városi cipőtalpaló- és javító műhelyt állít fel, mindinkább közelíti a megvalósulást felé. A fenyegető munkahiányra úgy segítenek, hogy egyenlőre orosz foglyokat alkalmaznak, akik értenek a cipőszakmához, azután pesti honvédkerületi parancsnokságtól kérnek hozzáértő munkaerőt.

— Meghaltak: Hegedüs Erzsébet 5 éves, veselő; Zicherle Józsefné szül. Vukovics Mária 70 éves, aggkor; Szekulics Alajos 70 éves aggkor; Radasió Istváné szül. Nagy Kanász Rozália; Margit Mária 8 hónapos agyhártyagyulladás; Peity Tukulyaer Alojzia 9 éves tüdőlob; Zomboroc Katalin 20 éves esontszu; Fehér Erzsébet 80 éves idült veselő.

Három millió

kell összegyűjtenünk a versenyköpes, nagy, keresztény sajtóra.

Egy részvény 26 K
Mindenki jegyezhet
Mindenki jegyezzen

Felvilágosítást ad a Szervező Iroda,
Szabadka, Rákóczi u. 20. sz., vagy
Budapest, IV., Haris-bazár 1. sz.

Krónika.

Történetek a régi betyárvilágból.

A gonosz csárdásné. Ember a jégveremben.

Már talán 30 éve is van annak, hogy ennek a rémes esetnek szemtanúja voltam, de még ma is élénken képzeletemben van, mert borzalmasságával leirhatatlan hatást gyakorolt rám.

5-6 éves kisleány lehettem, mikor szüleimmel kocsin utaztunk topolyai tanyánkról Szabadkára. Utközben valami okból megszálltunk egy utsaléi csárdában. Már az ajónál éktelen lármára lettünk figyelmesek. Beléptünk az ivóba, hol egy növendék lánykát pillantottunk meg és egy dühödtt furiát, ki erősen hasonlított a „János vitéz”-beli gonosz mostohára; lehet, hogy ikertestvére volt neki! A némben a kis síró leány haját tépve rikácsolt. Édesanyám szájalommal kérdezte, mi büne van a gyermeknek. Nem volt egyéb büne szegénykének, minthogy mostoha volt. Anyám megsajnálta és elkérte örökbe, mely kérést amaz készséggel teljesítette. A csárdás nem volt rossz ember, de egy akaratnélküli hób volt a gonosz asszony kezében. Óvé volt a gyermek. Később elvittük nagyanyámhoz, kinek 16 gyermeke született, azonkívül 3 mostoha volt, de ő az ő jó szívével még két kis kivetit árvát is felnevelt, kik kedves családi otthonra leltek e meleg fészekben. Uri leányként nevelődtek szép hozományt kaptak és első kereskedő emberekhez mentek férjhez. De térjünk vissza a csárdába; ez csak csekély intermezzo volt csupán ahhoz képest, ami ezután következett.

A csárdásné gyermekei igen megörültek nekem, kivették az udvarba, hogy megmutassák a

tanya „nevezetességeit”. Egyik fiu verébfiószket szedett és engem megajándékozott egy kis madárral, melynek igen megörültem. A többi elkezdték kinosni; falhoz esapkodták őket, szárnyukat tépték. Mikor hallottam, hogy ilyenkor a kis jószág hogy elsivítja magát, elkezdtem pityeregni. Az én jó szívemmel egy legyet sem ütöttem volna agyon; édesanyám gyakran tanított rá, hogy minden élő lény érez és fáj neki, ha bántják. Most már tudom, hogy a gyermek csak egy palánta — emberpalánta, — melyben minden emberi gonosság esirájában már benn van és sok oly ember él a világon, kinek gyönyörűséget szerez, mások szenvedését látni. — Azt mondták, ne sirjak, akkor olyant fognak mutatni, ami igazán mulatságos lesz; kacagni fogok rajta. Odavezettek egy jégverem ajtaja elé, kinyitották annak lakatrazárt ajtaját, pár darabka száraz kenyeret vettek ki zsebükből és lehajigálták a verembe, engem pedig oda toltak az ajtó elé, hogy nézzem meg csak mi van benne. Ezt a pillanatot, míg élek, el nem felejttem! Egy félig ember, félig állat kinésésű szörnyeteg mászott fel a létrán. Sárga, kuszált szakála övig ért, esapzott haja, bozontos szemöldöke összefolytak arcán. Véres, apró, kiégett szemekben könnyek voltak. Valami állati makoqást, szükölést hallatott; kiértettem belőle, hogy szabadságért könyörög a gyermekeknek. Régen lehetett fogva, mert valamikor kövér arcán látszott az erőszakos lefogás; lógott petyhüdtlen a bőre. Mikor két keze felért az ajtóig az egyik fiu kacagva ostorral verte a kezeit, mire ez jajgatva visszaesett az 1-2 méteres ürbe a szalma közé. A jég már természetesen kifogyott helőle. Hirtelen rázárták az ajtót. Én sápadtan, reszkette könyörögtem, hogy engedjék szabadon, de ezek azt felelték, hogy nem szabad, mert anyjuk azért zárta el, amiért nem akarta adóságot kifizetni, mit a csárdásban csinált. Ünnepelesen megfogadtatták velem, hogy soha senkinek e nagy titkot el nem árulom! Azután anyám után sirtam; oda vezettek. Kocsira tiltunk, anyámék nem tudták elgondolni, mi bajom. Szepgeve bujtam meg szép fiatal mamám ölébe; egyszerre azt kértem: „Anyuka, ennek a kislánynak — itt a kis mostoha lányra mutattam, — micsoda a mamája?”

„Mi volna más, kis lányom: asszony?”

„Nem boszorkány?”

„De az!” Kacag anyám. Nem tudtam elképzelni, mi van azon nevetni való, ha egy gyermeknek boszorkány a mamája, hogy a parádés hangosan nevet a bakon, az öreg Rozi szakácsné is el-elvihogja magát szája elé tett ökle mögöl, a kocsis mellett, sőt még a kis árva is abbanhagyja szepgeését és jóízűn elneveti magát.

Mire hazaértünk, kitört a láz rajtam. Két-három hétig teküdtem lázban, de a titkom még akkor sem beszéltem ki. Csak felnött koromban árultam el hozzátartozóimnak, — mikor már több eszem volt — e szörnyű esetet. Nem tudom, mi sorsra várt a szegény nyomorult, de a gonosz családra igen. Legnagyobb szegénységben élve előbb meghalt a férfi, azután az asszony megörült és így élt néhány évig. Gyermekei küldözgették egymáshoz, egyik-

nek sem kellett, asztán meghalt. As a fiu, ki ostorral verte le a szegény parasztot, még a háboru előtt fogoly lett. Irt haza, hogy borzasztó rossz sorsa van, a muszka öre ostorral veri... Talán a szerencsétlen, megkínzott ember beaszuallo lelke költözött az ör tésébe... Isten megbünteti a gonoszszagot; Az a fiu pedig, ki úgy kacagott azon a berzasztó jeleneten, már 25 éves korában idegbajos lett; foly'on reszkelett a feje. Nem írom ki nevüket, mert a gyermekei mind élnek a szomszéd falvakban.

Biermann Mariska.

Színház.

— Színházi hírek, Pénteken a „Padlásszoba” női főszerepeit Révész Ilonka, Sebestyén Margit, Kényes Margit és Nádasyiné játsszák, míg a férfiak közül Remete, Komlós, Rónai, Tibor, Kürthy, Thorma és Garai jutottak kitűnő szerepekhez.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután Lehár Ferenc remek zenéjű nagyoperettje, a „Csillagok bolondja” kerül színpadra leszállított helyárrakkal. este pedig bérletszűnetben harmadszor adják a „Padlásszoba”-t. Jegyeket az összes előadásokra már lehet előre váltani a színházi pénztárnál.

Színházi műsor:

Szardán A. bérletben „Az ördög” vigjáték.

Csütörtökön B. bérletben „Feltékenység”, színjáték.

Pénteken A. bérletben itt először „Padlásszoba” nagyoperett.

Szombaton B. bérletben másodsor „Padlásszoba”.

A városi színházban az estéli előadások pontosan fél 8. a délutáni előadások pedig fél 4 órakor kezdődnek.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK.

Felölő szerkesztőnk telefonszáma:
Pallos 34.

Nyomatott a kiadótlajsdonos, Szent Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezeti könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám

KORZÓ MOZI

műsora.

Szerda—csütörtök:

Harry Piel nagyszerű attrakciója
Zseniális detektív sláger:

Az éj lovagja.

Történet a Milliardör világból 6 felv. A szezon remek újdonsága.

Kezdet: ünnep- és vasárnap d. u. 2 1/2, 4, 6, 8 órakor. Hétköznap 5 és 8.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Újvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

ELITE

MOZGO

Szerda—csütörtökön:

Anya és gyermeke.

Szenzációs dráma 4 felv.

A doktor kisasszony.

Vigjáték 3 felvonásban.

Előadások kezdete: hétköznap fél 8 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2—6-ig és este fél 9 órakor.

Mozgófényképszínház.

KORZÓ MOZI MUSORA :

Szerda—csütörtök: Harry Piel szenzációs attrakciói, nagy detektív slágere: *Az éj lovagja*. Izgalmas drámai színjáték 4 felvonásban.

Péntek—szombat—vasárnap: A legszebb amerikai filmek. Főszerepben Mis Geraldine O' Brien, Amerika mozi csillaga. *Az élet hajótöröttet*. Egy élet megkapó regénye 3 felv. *A fattyu* erkölcsrajz 3 felv. Főszerepben Liena Haid.

Hétfő—kedd: Erna Morena legművészebb, gyönyörű filmje: *Lulu* nagy cirkuszdráma 3 felv. A szezon remek kiállítású, elragadó újdonsága.

Lion Lea bemutatása vasárnap az Apollóban. Fellépnek: Rátkai Márton, Fenyvesi Emil, Fodor Oszkár, Jákó Amália, a Vig- és a Nemzeti-színház tagjai.

Jó házból való fiú
fizetéssel tanoncul felvétetik.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

NŐI KALAPOK

Átmeneti, őszi és téli velour-, nemezbarsony-, selyemkalapok nagy választékban megérkeztek utolérhetetlen olcsó árban, míg a készlet tart. Fátyol, szalag, virág- és tolltűzők. Gyászkalapok minden árban. Atalakítások, díszítések legolcsóbb árban, ugyancsak szőrmében is a legdivatosabb gallérok s muffok készülnek.

RODE IMRÉNÉ Szeged.

MENETREND

Budapestről érk.	délután 1:00	éjjel 6:01*
		12:24
		4:12
Budapestre ind.	délelőtt 10:15*	délután 1:55
	éjjel 11:58	4:47
Zomborból érk.	délelőtt 10:02*	éjjel 10:11
Zomborba ind.	éjjel 6:14*	5:28
Ujvidékről érk.	délelőtt 7:46	délután 1:21
	éjjel 10:58	1:44
Ujvidékre ind.	délután 1:44	éjjel 6:26*
		4:26
Szegedről érk.	délután 12:42	éjjel 8:06
Szegedre ind.	délután 1:30	éjjel 12:05
Ceervenska—Gombosról érk.	éjjel 8:57	
Ceervenska—Gombosra ind.	éjjel 4:42	
Zentáról érk.	" 1:06	
Zentára ind.	" 4:33	
Bajáról érk.	délelőtt 9:02	éjjel 9:26
Bajára ind.	" 7:00	5:06
Bácsalmásról érk.	délelőtt 7:46	

A *gal jelzettek gyorsvonatok.
Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6-ig

Dohányzók

még kaphatnak gyári áron cigaretta hüvelyt. Eredeti vergé-papíron készült, békeidőből való jóminőségű hüvely, 1 doboz 100 hüvely, 60 fillér. 1000-kint 5% engedmény. Csáladi levélpapír, 100 levélpapír és 100 boríték (a boríték selyembe-téti) 5 kor. 50 fill. mind a 200 darab. Szabadkai látképek és más újdonságok darabja 10 fillér. Iró- és osomagolópapírok gyári raktára.

Lipsitz és Lampel

könyv-, iroszer- és papírkereskedése
Szabadka, Rudios-utca.
Telefon 604 sz.

Akácfa,

szerszámjának való, kittingő minőségű, továbbá akácőrse

eladó.

Csak személyesen tárgyolok. Elgeez József malomtulajdonosnál Tavankuton

Paffia nincs és nem is lesz!

Nyersanyaghiány miatt a papírszárga ára ma pről-napra emelkedik. Mindenki lássa el magát előre

„PATRIA” szőlőkötöző papírszárgával.

Ára 100 kg-ként 580 korona. Kapható Gottlieb és Schmiel „Patria papírszárga” eladási irodája. Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 6. sz.

„TEALELKE”

a legjobb rumos teapótló.

Olcsó, egészséges, izletes!!

Tömegélelmezésnél

katonaság, fogolytáborok kórnázak, gyári- és bánya-vállalatok, valamint kereskedők és magánháztartások részére nélkülözhetetlen. 1 kg. „TEALELKE” 409 adag rumos teát ad. Egy csésze izletes tea elkészítéséhez egy kávéskanálnyi „TEALELKE” elegendő. — Próbátveget (nagyot) K 10— (kiosit) K 5— a pénz elzese es beküldése ellenében küldök. Kísérleje meg és meg fog győződni róla, hogy a „TEALELKE” a modern vegyészeti remeke, a legideálisabb és legegészebb rumos teapótló. Képviselek felvételeinek. Katonaságnál bevezetettek előnyben részesülnek.

Müller Rezső

BUDAPEST, VII. ker, Rákóczi-ut 32. sz.

IZLÉSES ÉS OLCSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL

KÖNYVNYOMDÁBAN

..... SZEREZHETŐK BE. ....

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Központ: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Osrvenica.
Bevezetett alaptőke 20.000.000 és tartalékalap 9.000.000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizettetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi éro. és papír ezeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

== Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat. ==

Folyósít: Jelzálogkölsönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra.

Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupillaris biztonságú, adómentes, mindenféle évadok céljaira alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó kommissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és kommissionális megbízásokat.